

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V upravi prejema: mesečno . . 1-70
Sobotni izdaja:
 za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . 13 "
 za trikrat . . . . . 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabavje, usmrtice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan; izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vožni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Sijajen sklep kranjskega deželnega zbora.

Deželni zbor kranjski je razpuščen. V kratkem razpiše vlada nove volitve. Veselo nas zadene ta vest. Kajti volilna doba nam ni nikdar tako srečno prišla, kakor zdaj.

Skozi celo leto so se liberalci že pripravljali na volilno dobo s tem, da so kopicili laži zoper S. L. S. in osebno blatili njene voditelje. Ni bila več le gnojnica, bilo je pravo sveže blato, ki so ga metali izza plota in redakcij liberalnih listov skozi mesece in mesece na naše najodličnejše moze. Obrekovanja in zasramovanje je doseglo svoj vrhunec ravno pred deželnim zborom. Liberalci so mislili, da bodo v tem smradu zaprli sapo poslancem Slovenske Ljudske Stranke.

In vršil se je deželni zbor, tak deželni zbor, da je načelnik liberalne stranke ves polomljen na koncu vzdihnil, da ves čas svojega političnega življenja še ni nič podobnega doživel. Bil je sodni dan za obrekovalce, sodni dan za celo liberalno stranko.

Liberalci so prišli v deželni zbor s pripravljenimi smrdljivimi bombami v obliki raznih predlogov in interpelacij. Pa kadar so le usta odprli, jim je zagrome! nazaj glas resnice s tako silo, da jim je beseda zastala v grlu in so osramoščeni bežali iz zbornice.

Agali so čez deželno gospodarstvo in prorokovali polom deželnim financam. A slišali so številke, ki kažejo, da se sedanjim razmeram primerno previdno gospodari v deželnem dvorcu. Sklenil se je pa deželni zbor s strahovito sliko liberalnega gospodarstva v ljubljanskemu mestu. Sam župan je pri znal, da je občina na koncu. Za enkrat ga je deželna banka — tista banka, proti katere ustanovitvi so se liberalci tako upirali! — rešila iz najhujše stiske. Zdaj je pa zopet revščina tu. Ljubljanska mestna občina bo morala dvigniti doklade, uveljaviti nove davščine in najeti nove velike dolgove, da bo mogla dalje živeti.

Tako se je slika obrnila in pokazala, da stoji stvari ravno nasprotno, nego so jih slikali liberalni časopisi.

Koliko so zabavljali čez deželno elektrarno! Iz poklicanih ust se je vse pojasnilo, in pokazala se je vsa akcija deželnega odbora v pravi luči. Vsa po-

štena javnost se zgraža nad nasprotovanjem, s katerim so sovražniki hoteli onemogočiti to za nas tako važno delo. In konec? Slišali so da je dežela tudi pravno zmagala vse težkoče in je danes v posesti pravomočnih koncesij!

Na mizi so dobili poslanci uradno poročilo o delovanju deželnega odbora v povzdigo gospodarstva v deželi za dobo zadnjih pet let. Ta knjiga, v kateri pomeni vsak stavek veliko dejanje, je zaprla usta vsem nasprotnikom. Pred velikim delom, ki so ga izvršili moze naše stranke in našega zaupanja, se mora odkriti vsakdo, bodisi kateregakoli prepričanja.

Deželni glavar je v svojem sklepnem govoru omenil veliko legislativno delo deželnega zbora. Vse, kar je sklenila naša stranka, je bilo v korist ljudstvu, navdahnjeno od zdravega duha pravega napredka.

In proti vsemu temu nimajo liberalci drugega, kot osebne klevete, babje čenče in zaplotne smrdljive bombe. Deželni zbor je vrlo opravil svojo nalogo. To je bil najimenitnejši deželni zbor, odkar imamo ustavno življenje.

Zdaj naj pa volilci govore. Cela dežela naj vstane in naj izreče svojo sodbo!

Liberalci nimajo drugega, kot svoje umazano časopisje. To časopisje bo takoj pričelo fabricirati nove laži in jih bo trosilo po deželi. To časopisje pa so v deželni zbornici slovesno zatajili liberalni prvaki. Sram jih je bilo tega časopisja in drug za drugim so izjavljali, da so nedolžni nad lumparijami, ki jih uganjajo liberalni časnikarji. To od liberalcev samih obsojano časopisje bo edino orožje liberalcev v tej volilni borbi.

Zato je pa treba odpreti oči ljudstvu, kaj je to časopisje. Ta volilna borba mora biti v prvi vrsti borba proti nesramnim časopisom. In ta borba se mora vršiti z vso odločnostjo. Pregnati moramo iz vseh poštenih hiš to sramoto naše dežele!

Volitve so pred durmi! Vesele gremo na volilno bojišče. Živela Slovenska Ljudska Stranka!

III. velika skupščina „Slovenske Straže“

se je vršila včeraj na Jesenicah ob navzočnosti mnogostevilnih odposlancev iz vseh slovenskih pokrajin. Od poslancev so bili navzoči: dr. Korošec,

Grafenauer, Rojc, J. Ravnikar. Na občnem zboru je bilo nad 300 oseb.

Poročila, ki so bila podana skupščini, izkazujejo lep napredek in utrjeno stališče »Slovenske Straže«. Podrobna poročila društvenih funkcionarjev o obširnem in uspešnem delovanju »Slovenske Straže« priobči »Narodnoobrambni Vestnik, ki izide v soboto in bo priložen našim listom. Za danes omenjamo le, da je imela »Slovenska Straža« v preteklem poslovnem letu dohodkov 90.528 K 75 vin. in izdatkov 64.279 K 77 vin. Društveno premoženje znaša 51.115 K 47 vin. Promet pisarne je znašal 27.417 točk.

Na občnem zboru je bilo sprejetih več velevažnih iniciativnih predlogov ter so zastopniki izvenkranjskih Slovencev, na čelu jim dr. Brejc, župnik Treiber, dr. Korošec, dr. Hohnjec, župnik Abram in kurat Vuga v priznanjapolnih besedah izražali priznanje in zahvalo »Slovenski Straži« za njeno smotreno narodnoobrambno delo.

V novi odbor so izvoljeni:

Za Kranjsko: Evgen Jarc, drž. in dež. poslanec v Ljubljani (predsednik); dr. Ivan Svetina, kanonik in profesor (podpredsednik); Anton Sušnik, profesor v Ljubljani, dr. Marko Natlačen, odvetniški koncipient v Ljubljani, profesor Janko Mlakar, jurist Fr. Jež, učitelj Josip Wagner, blagajnik »Gospodarske zveze« Anton Volta (blagajnik), urednik Ivan Stefe (tajnik).

Za Štajersko: Šentiljski župan Franc Thaler, župnik Doberšek, profesor dr. Josip Hohnjec, nadrevizor Vlado Pušenjak, župnik Franc Gomilšek, državni in deželni poslanec dr. Karol Verstovšek.

Za Koroško: Dr. Lambert Ehrlich (podpredsednik), Franc Smodej, dr. Val. Rožič.

Za Goriško: Jernej Kopač, tovarnar v Gorici, Ciril Metod Vuga, kurat v Podgori.

Za Tržaško: Anton Čok, kaplan v Trstu.

Nadzorstvo: Prelat Andrej Kalan, dekan Anton Koblar, dr. Juro Adlešič, kaplan Karol Skulj.

Razsodišče: Dr. Vlado Pegan, dr. Josip Dermastia, dr. Fran Dolšak.

Jeseničani so priredili skupščinarjem prijazen sprejem, raz tanogih hiš so vihrale zastave, zvečer pa sta orkester in zbor »Katoliškega delavskega društva« priredila pod vodstvom gosp. kaplana Kogejja koncert, ki je vse goste po svojem dovršenem, preciznem izva-

janju presenetil in očaral. Ob odhodu je raz ponosne, nove šole improviziral podjetnik g. Valli čaroben umetniški ogenj.

III. skupščina »Slovenske Straže« je bila zopet lep dokaz o živahnem delovanju, ki ga pospešujeta železna volja in lep cilj naše ljudske organizacije.

Strašna nesreča na morju.

Izseljeniški parnik »Voluturno« zgorel. — 521 potnikov rešenih, 236 jih pogrešajo.

Strašna nesreča se je zgodila na morju. Parnik Voluturno, nizozemske družbe »Uranium« je na morju zgorel. Električne iskre brezličnega brzajava gorečega parnika pokličejo 10 velikih parnikov na pomoč, ki pa niso mogli hitro goreči ladji pomagati, ker je divjal strašen vihar. O strašni nesreči se poroča:

Parnik, ki gori, brezlično brzajavlja na pomoč.

Dne 11. t. m. je družbi Cunard brzajavil brezlično njen parnik Carmania: Parnik Voluturno, ki je vozil iz Rotterdama v New York, je 10. t. m. ob 9. uri 20 minut na 48° 25' širine in 34° 33' dolžine, pričel goreti in da so ga morali zapustiti. Tisti, ki niso poginili na ladji, so rešeni in sicer 24 potnikov I. razreda, 540 potnikov III. razreda (medkrov) in 93 mož posadke, 238 oseb pogrešajo.

Ob strašnem viharju hite parniki gorečemu parniku na pomoč.

Evenings News poročajo iz Fishguarda: Ko je vjel parnik Carmania brezlično brzajavko Voluturno je s polnim parom vozil z brzino 20 vozlov na pomoč proti smeri strašnega viharja. Opoldne je prihitel na kraj nesreče. Prednji del Voluturna je gorel s plamenom. Le dva rešilna čolna so mogli z Voluturna spraviti v morje, ostali štirje rešilni čolni so se pa razbili in ljudje, ki so se v njih nahajali, so se potopili.

Nevarno reševalno delo ob najhujšem viharju.

Carmania poizkuša poslati Voluturno čoln na pomoč. Vihar to prepreči. Potniki na goreči ladji so zbrani na zadnjem delu ladje, zadaj gase mornarji požar.

Električne iskre so obvestile parnike na Atlantskem oceanu o nesreči. Popolnoma prihiti na kraj nesreče še osem ladij, a šele proti večeru, ko se

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gruščeki, poslovenil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

»Lepo, da vidim gospoda. Ravno sem prosil vašo mater, da bi prišla na koncert.«

»Tako? Nisem slišal o nobenem koncertu.«

»Koncerti v našem klubu. Vi pridetec gotovo z očetom.«

»Jaz?« se je začudil. »Jaz ne pridem.«

»Vi ste odkritosrčen človek,« se je nasmehnil prisiljeno.

»Gotovo ste imeli težavno pot ob taki vročini,« je hotela gospa spremeniti predmet govora.

»Ne, madame, odpeljal sem se zgodaj, ker sem imel preiskavo v Tesni.«

»Kaj se je pa zgodilo?«

»Kako? Ali ne veste, madame? Kmetje so postavili križ samovoljno in brezpravno.«

»Zdi se mi, da so imeli dovoljenje od vas,« je rekel Tadej z mirnim glasom.

»Odkod pa to veste?« je zaklical s slabo prikrito razdraženostjo.

»Vaše besede so mi povedale ženske, ki so prišle k vam s prošnjo, in mene je presenetilo to dovoljenje.«

»Zlagale so se nesramno,« je rekel glasneje, »vam pa, mladi človek, svetujem, da se ne spuščate v take reči.«

Mati je pobledele, oče je pogledal jezno na sina in rekel:

»Tadej je to zvedel od delavcev na polju, katere nadzoruje po mojem naročilu.«

»Torej naj mladi Revskij nadzoruje delavce, ne pa poslušaj govornice.«

»Jako umestno svarilo,« se je nasmehnil Tadej ironično, »in kaj je pokazala preiskava?«

»To je uradna zadeva.«

»Saj vas vprašam kot uradnika.«

»Toda Tadej, to je uradna skrivnost,« ga je opomnila mati, »tako izpraševati ni vladno.«

»Skrivnost ni velika, mlademu gospodu Revskemu jo bodo povedali delavci,« se je nasmehnil zlobno; »prevarali so me uporniki, zločince sem dal zapreti, ako povedo resnico, bo križ ostal, samo resnica mora biti.«

»Ali si omenil gospodu glavarju cerkev?« se je gospa obrnila k možu.

»Omenil, toda zadeva je težavna, madame, ker to je važna stvar.«

»Toda gospod glavar bo dovolil,« je rekla s prijaznim nasmehom.

»Odvisno bo od vsote,« je zamrmral mladi.

Glavar je sumil, da se to nanaša na podkupnino, ter je vprašal burno:

»O kakšni vsoti govorite?«

»O proračunu.«

»Da, da, videti moram načrt in proračun, to je neobhodno . . . pa brez zbirke, kmetje je ne morejo plačati.«

»Ne zadostovalo bi za druge,« je Tadej pristavil.

»Kaj hočete reči?« je rekel glavar sumljivo.

»Ker morajo kmetje plačevati davke državne občinske in šolske.«

»Seveda, torej nimajo za cerkev, ne sme se jih odirati. Kaj pa katoliški župnik?« se je nasmehnil, »on nima žene in otrok.«

»Omenil sem že gospodu glavarju, da bo denar brez zbirke,« je spregovoril gospodar.

»Da, vi daste nekaj, Zveličeva nekaj, kako ima ona lepo hčerko, madame, jo poznate?«

Ko je omenil Zveličevo, se je mladi nemirno zgani, oče se je pa pomračil.

»V resnici lepa gospodična,« je odvrnila mirno.

Lakaj je prinesel polkrožnik s pečenko, gospodar je nalil vina, glavar

pa, katerega je zanimalo obnašanje gospode, je govoril svobodno:

»Zveličeva, to je izvrstna ženska, dobra gospodinja, a gospod Revskij biva velikokrat v Pogonji?«

»Nimam časa za obiske,« je rekel rezko, »moram skrbeti za gospodarstvo.«

»Tudi jaz imam urad, a dobim vedno čas za obiske . . . toda tam ni moških,« se je nasmehnil, »je gospodična, torej gotovo mladi gospod Revskij včasih pogleda tja?«

Oče je pogledal nehote na porudlega sina, gospodinja je pa dejala:

»Morda bi gospod glavar še dovolil, Jan, daj polkrožnik.«

»Hvala, madame,« in jemal je na krožnik.

»Pozabil sem vprašati gospoda glavarja, če je že popravljen most pod gozdom?«

»Nisem pogledal, toda nazaj grede v mesto hočem pogledati in dam popraviti, da bi se madame mogla pripekljati na koncert. Skoda, da nisem povabil Zveličeve in njeno lepo hčerko, ko sem bil pri njih.«

Pri teh besedah je spet opazil, da se mladi Revskij vznemirja, oče pa postaja nepotprežljiv.

»Naša pota so tako v slabem stanju, da je ponoči strah potovati. Govor-

nekoliko vihar poleže, morejo parniki izpustiti čolne v morje, ki pa ne morejo priveslati do Volturna. Ponoči razsvetljuje okolico Carmania z metalci luči, da morejo čolni pobirati tiste ljudi, ki so s krova popadali v morje.

Na Volturnu počijo parni kotli.

V krogu obdajajo parniki gorečo ladjo. Na tisoče ljudi gleda strašen prizor. Ker so pa na morju visoki valovi, je pomoč nemogoča. Mornarji gorečega parnika Volturno z vso silo gase ogenj, a brez uspeha. Plamen vedno bolj šviga, dve tretjini ladje gorita. Več ur traja boj z elementi. Strašen pok pretrese ozračje! Počili so na nesrečnem parniku kotli. Veliki kosi železa padajo in opustošijo krov Volturna. Celo noč se rešilo delo nadaljuje. Parnik pa gori naprej.

Ko napoči dan, Volturno še plava. Potniki so še vedno na zadnjem delu ladje. Morje ni več tako hudo razburkano. Volturno obdajajo čolni.

Strašne podrobnosti.

Ko se je pripeljala Carmania na pomoč, je vihar razburkal morje in preprečil, da se dva čolna nista mogla približati Volturnu. Nemogoče je tudi bilo, da bi bili med parnikoma vrv napeli. Medtem so z Volturna izpustili v morje štiri rešilne čolne. Komaj je pa čoln zapustil Volturno, da prevesla 150 metrov, ker tako blizu je bila Carmania, ko čoln valovi prekucnejo. Rešili so enega samega potnika, ki so ga na Carmanio potegnili, vse drugo je porušilo morje. Na obupno prošnjo potnikov so z Volturna še en čoln v morje spustili, a ga je tudi morje prekucnilo in so vsi utonili. Utonilo je ob tej priliki do 80 oseb.

Koliko oseb so rešili?

Parnik Grosser Kurfürst je rešil 86 potnikov, dva častnika, enega mašinsto in 16 mornarjev. Vsi parniki so rešili 523 oseb. Carmania in Touraine sta križali in iskali ponesrečence. Dveh čolnov, ki so jih z Volturna spustili v morje, še niso dobili. Ob 8. uri zjutraj so se nahajali potniki, ki so še živeli, na krovih enajstih parnikov, ki so na pomoč prihitali. Veliko ljudi je moralo zgoreti, tudi ko so kotli počili, je izgubilo več ljudi življenje. Rešenih je tudi več nevarno ranjenih oseb. Na Volturnu je vladal splošno red, razven ko so v morje izpuščali čolne.

Rešenj potniki.

Rešenih je 521 potnikov. Rešili so parnik Carmanit 110, La Touraine 40, Mineapolis 30, Rappahanock 19, Car 102, Naraganset 29, Avignon 59, Kroonland 99 oseb, med njimi kapitana, Grosser Churfürst 105 in Seidlitz 36 oseb.

Potniki na gorečem parniku kličejo na pomoč.

Potniki enajstih parnikov, ki so obdajali goreči parnik Volturno, so preživeli tudi strašne ure in so gledali strašen prizor. Potniki so bili na Volturnu na zadnjem delu ladje. Klicali so obupno na pomoč. Zenske in otroci so milo plakali. Strašen vihar je pa onemogočil revežem pomagati. Z daljnogledi so videli, kako da so se potniki borili, da jih v čolne vzamejo. Ko

rilo se je že, da bodo zgradil železnico, ali niste slišali gospod glavar, kaj prično z delom?»

»To bo odločilo ministrstvo... ali pa nisem povedal, madame, komu v prid se ima vršiti naš koncert? Za otroke obmejne straže in vsaka ženska bi morala priti na koncert, saj so matere.«

»Da, da...«

»Dobro, da vem, da gospa pride, pa tudi Zvelevičevi moram napisati... morda bi bil pa mladi gospod Revski tako prijazen in povabil mater in hčer na naš koncert. Kaj?«

»Ker sam ne pojdem, ne morem tudi nikogar vabiti,« je odvrnil slabo prikrivaje svojo razburjenost.

»Vi ste težek človek,« se je nasmešnil glavar grenko, »ne tak, kot oče, ako bi pa vas povabil, gospod Revski, ali bi mi odbili?«

Mati in sin sta nemirno pogledala na vprašanega gospoda.

»Sporočil bom po poslancu, gospod glavar, je odvrnil mirno... kaj pa Kornvet, ali ne pojde na dopust?«

»Friderik Antonovič?«

»Da, ker sem ga hotel povabiti, seveda pa tudi gospoda glavarja, na lov... na jerebice.«

»On je orožnik, a ti dobe težko dopust, ker imajo vedno delo, a na lov pridemo, kdaj pa?«

»Prihodnjega meseca, bom sporočil gospodoma... morda izvolite vna?«

(Dalje.)

so počili kotli, je med potniki nastala panika. Več oseb: žena in otrok je bilo poteptanih. Več oseb je tudi zblaznelo.

Ponesrečenci večinoma Rusi in morebiti nekaj Galičanov.

Volturno se je odpeljal 2. t. m. iz Roterdama na Nizozemskem s 538 potniki na krovu, ki so bili Rusi, Poljaki, Rumunci in Galičani, v kabinah se je vozilo le 22 potnikov. Mornarjev je bilo 93.

Uranium družba.

Družba Uranium, lastnica Volturna, je mala nizozemska družba in jo vodijo države večinoma na črni listi, ker ji ne dovoljujejo prodajati vozniških listkov. Tudi v Avstriji družba ne sme vozniških listkov prodajati. Ladje so stare, ne velike in jih smatrajo za najslabše prevozne parnike. Prevažajo večinoma izseljence iz Rusije, a tudi iz Galicije in z Ogrskega. Nemčiji ne dovoljuje, da bi se smeli njeni izseljenci skozi Nemčijo voziti, zato se vozijo čez Bazel in Francijo v Rotterdam. Družba ima tri ali štiri parnike in sicer take, ki jih poceni kupi od velikih družb, ki so jih izločile. Tudi Volturno je že stara skatljaja, ki so jo od neke angleške družbe kupili.

Posebno poročilo »Slovincu« o nesreči.

London, 13. oktobra. Iz New Yorka poročajo listi: O nesreči na parniku Volturno je došlo le še malo novih poročil. Počakati se mora, da se parniki, ki so ponesrečence vzeli na krov, pripeljejo v pristanišče. Carmania, ki je rešila 110 oseb, se pripelje danes v Liverpool, Mineapoli danes v London, Devomana z 51 rešenci na krovu se pripelje v terek v Liverpool. Kakor brezžično brzojavlja Carmania, je križalo 11 parnikov skoraj 20 ur v bližini Volturna, ki so iskale v morju ponesrečence. Danes dopoldne smo dobili uradno poročilo, da je izgubilo življenje 136 oseb, 523 oseb pa je rešenih. Med rešenimi so tri ženske iz Avstrije: Marijana Meziat, Adela Ceskov, Karolina Chudola. Splošno priznavajo junaštvo kapitana in pomorščakov.

Volturno je bil po zadnji eksploziji razdejan v dva dela, nato se je pa ladja potopila. Volturno je plavala na morju še 20 ur potem, ko je izbruhnil požar. Ako bi ne bil divjal kakor orkan severnovernovzhodnik in preprečil pomagati ladjam gorečemu Volturnu, bi bili potniki rešeni. Največ je ponesrečilo ljudi na rešilnih čolnih, ki so se prekucnili. Rešeni potniki pripovedujejo, da so bili mornarji ponesrečenega parnika hrabri in da niso nase gledali, ko so požar gasili. Tudi potniki so pomagali gasiti. Usoda namreč je bila šele zapečatenata, ko se je približal požar parnim kotlom. Takrat je bil parnik v pravem pomenu besede razdejan. Železni kosi so padali tudi na druge parnike, a takrat ni bil že noben človek več na parniku, ker je Volturno obdajalo 40 čolnov, ki so pobrali ljudi, ki so poskakali z gorečega parnika v morje. Ko se je parnik že potopil, so se rešilni čolni vrnili k svojim parnikom in nadaljevali vožnjo.

Odgovori deželnega odbornika dr. Lampela na različne interpelacije.

Interpelacija g. poslanca Bartola in tovarišev.

Zadeva: Uravnava potoka Bistrice — v kakem štadiju se ta zadeva sedaj nahaja.

Potok Bistrica je kraški potok, ker nima vidnega odtoka v drug recipient, temveč se po okrog 18 km dolgem vidnem toku izgublja pri Goričevsi pod zemljo. Pred kakimi štirinajstimi leti sta se izvršila za boljši odtok Bistrice po c. kr. gozdnotehničnem oddelku za zgradbo hudournikov v Beljaku tokazvani Bistriški kanal pri Brežah, ki odvajata del visokih vod v jamo »Tentero« ter v Goričevsi en požiralnik. Toda ta dela nimajo toliko uspeha, da bi se mogle visoke vode Bistrice podzemeljsko odvajati, zato se razlivajo še vedno od Goričevsi dalje po polju občine Dolenjavas, kjer delajo po stanju vode večjo ali manjšo škodo. Če se zato gornji ali srednji del take kraške vode uravna, priteče v spodnji del tem več vode, ki seveda tudi tem večjo škodo dela, če se ni preskrbelo spodaj poprej za zadosten odtok. Za preskrbitev zadostnega odtoka je pa treba predvsem zanesljivih podatkov o vodnih množinah in pri kraških vodah še posebej natančnega proučenja in raziskanja tal in jam, v koliko da so sposobne za odvajanje velikih vod. Ta raziskavanja za vse kraške doline vrši ob prispevkih c. kr. poljedelskega ministrstva in deželnega odbora c. kr. deželni hidrografični urad v Ljubljani, ki je zadnja tri leta v Ribniški dolini na ondnotnih vodah, med drugim tudi na Bistrici, množino vode meril in preiskaval, kam da se vode podzemeljsko odtekajo. Ta raziskavanja še niso končana,

zato se ni moglo doslej glede uravnave Bistrice nič uspešnega ukreniti; ko pa bodo raziskavanja po prej navedenem c. kr. uradu končana in če bo njihov uspeh ugoden, to je, če se izkaže, da se dajo tudi spodnje vode neškodljivo odvesti, ne bo več zadržka, da se Bistrica v progi nad Ribnico, kjer dela občutno škodo, tudi primerno uravna.

Interpelacija g. poslanca Gangla in tovarišev.

Zadeva: Cesta Malagora—Otlica — ali so znane razmere glede te ceste, kaj se hoče ukreniti, da se izvede cesta tudi od kranjske strani.

Uradno ni znano, da se gradi na goriški strani cesta iz Otlice proti Maligori, za katero je določil po besedilu interpelacije tudi deželni odbor goriški 9000 kron prispevka. Leta 1909. je sicer občina Črni-vrh prosila za popravo in podaljšanje ceste Črni-vrh—Zadlog ter za sprejem te ceste med okrajne. Cestni odbor v Idriji je pa to prošnjo v seji dne 12. julija 1910 odklonil, zato deželni odbor ni bil v položaju v zadevi kaj nadaljnega ukreniti.

Pogon za kmečkim strahom na Štajerskem.

Ena roparica zastrupljena.

(Posebno poročilo »Slovincu«.)

Gradec, 13. oktobra. Neki lovec pri Greisdorfu je na nasvet izvedencev poizkusil z arzenikom zastrupiti roparice. Sodili so namreč, da če gre za roparice, ki so ušle iz menažerije, bodo tudi žrle kose mesa, ki so z arzenikom zastrupljeni. Pripravili so dva velika kosa mesa, ki so ju otrovali z arzenikom. Ovčja čreva so nato več ur daleč raztresli tako, da so vodila raztresena črevesa do zastrupljenega mesa, ki so je obesili na drevesa tako visoko, kolikor je en mož visok. Ko so 10. oktobra zjutraj nadzorovali zastrupljenje, je bila vrv, na kateri je bilo meso obešeno, pretrgana in meso odnešeno; na tleh so pa našli sledove velike roparice. Arzenik, ki je tako debel kakor kak fižol, more šele čez nekaj časa učinkovati. Zastrupljeno meso je nastavljeno v okrožju Glashütte, Osterwitz, Freiland, Hand, Hebalpe, Rosenkogel od Modriacha in Packa. V terek, 14. t. m., je v tem okrožju napovedan velik lov. Lovec, ki je nastavil strup, izjavlja, da bo s tistim, ki bi našel zastrupljeno zver, delil razpisano nagrado. Vsi pravi lovci, ki bi jim, če zagledajo leva, ne padlo srce v hlače, se vabijo, da pridejo 14. oktobra ob 7. uri zjutraj v Greisdorf nad St. Stephanom. Ponoči na 7. oktobra je bilo raztrganih v Osterwitu Avgustu Karnerju več ovac, ponoči na 9. oktobra je zver vulgo Steinerhardu več ovac raztrgala. Zver je videl 9. oktobra čuvaj Steinerhube na 30 korakov.

Dnevne novice.

+ **Razpust kranjskega deželnega zbora.** Dunajski listi priobčujejo o razpustu kranjskega deželnega zbora. »Wiener Zeitung« objavlja cesarski patent, s katerim se razpušča kranjski deželni zbor in odreja nove deželnozbornske volitve. Redna šestletna funkcijska doba deželnega zbora, ki je bil 10. t. m. odgoden, bi bila potekla v marcu 1914. Da se volitve lahko še letos izvrše in tako omogoči, da se deželno zastopstvo že začetkom prihodnjega leta v svoji novi sestavi zbere, se je deželni zbor že sedaj razpustil.

+ **Shod S. L. S. na Bledu.** — Za bodoče deželnozbornske volitve! Včeraj se je vršil dobro obiskan shod S. L. S. na Bledu. Predsedoval je dr. Benedik. Govorili so poslanci: Piber, Perhavec, dr. Lampe in dr. Krek o deželnem in državnem zboru in o političnem in gospodarskem položaju. Dr. Benedik je zahvalil poslance za velike pridobitve Bledu v zadnji volilni dobi: Vodovod, elektrarna, ustanovitev kopalniške občine, ustanovitev mesta zivnozdravnika. V istem smislu sta govorila župan Fr. Rus občine Bled in župan Burja občine Ribno—Bohinjska Bela, ki sta predlagala, da naj tudi za bodočo volilno dobo kandidirata dosedanja deželna poslanca Janez Piber in vitez Pogočnik. Z velikim odobravanjem in zaupnico S. L. S. se je sklenilo zborovanje.

+ **V Smledniku in Trbojah** sta bila včeraj lepo uspela shoda Kmečke zveze za kranjski okraj. Govorili so na shodih: poslanca Demšar in Jarc, načelnik zveze Brodar in domača gospoda župnika. Zbrani možje so odobrili z navdušenjem strankino delovanje in izrekli, da ji zaupajo neomajno še naprej.

+ **Slovenska podružnica avstrijske družbe sv. Rafaela** v varstvo izseljencev za Kranjsko, Koroško in Primorsko uljudno vabi vse č. gg. člane ter zastopnike odtokov te družbe na občni zbor, ki se ima vršiti v nedeljo, dne 26. oktobra t. l., ob 3. uri popoldne v posvetovalnici »Gospodar-

ske zveze« v I. nadstropju, Dunajska cesta št. 29.

+ **Iz seje deželnega odbora kranjskega** dne 11. oktobra 1913. Volonterka v deželnem muzeju dr. Ana Schiffrer se imenuje za asistentinjo, strojepiska Ana Kušar pa za deželno oficijalko. — Vpokoji se z normalno pokojnico nadstreljaj v deželni bolnici I. Sinkovec. — Zavrnejo se ugovori proti volitvi v cestni okrajni odbor kamniški. — Vzame se na znanje dopis deželne vlade glede zavrnitve vseh ugovorov proti zgradbi deželne električne centrale na Završnici. — Zgradba mostu čez Raduljo v Čučji mlaki se odda Ivanu Ogrinu.

+ **Nov trik proti Vzajemni zavarovalnici.** Od Sv. Križa pri Litiji in drugih sosednih krajev se nam poroča, kako delajo potniki tujih zavarovalnic, osobito »Slavije«, da pridobe in prevarajo naše ljudi, da podaljšajo svoje zavarovanje ali celo opuste Vzajemno zavarovalnico. Skliče vse zavarovance in jim pri tej priliki razlaga seveda namenoma napačno zadnjo bilanco Vzajemne iz leta 1912. Pravi, Vzajemna zavarovalnica je res dobra, a kaj pomaga to, ko ni nič denarja. Zavarovalnica, ki jo plačajo udje, znaša le 262.787 K 79 h, zavarovano je pa zelo veliko. Pri tem opusti namenoma delež pozavarovalnice, kajti v resnici je znašal prispevek članov in drugi varnostni zakladi skupaj 673.356 K 87 h. Ta znesek od 673.356 K 87 h je pravi zaklad, kateri jamči udom za varnost zavarovanja pri Vzajemni zavarovalnici, kateri popolnoma zadošča in kateri se od leta do leta povisa z prispevkom novih udov in s tem se morajo povisati tudi varnostni zakladi. Iz tega se vidi zlobnost tujih potovalcev, da pravi, jamstvo Vzajemne zavarovalnice obstoji le iz zneska 262.787 K 79 h, dočim znašajo v resnici varnostni zakladi 673.356 K 87 h. Naše somišljenike pa opomnimo, naj takim neresničnim poročilom, ki skušajo Vzajemno zavarovalnico prav tako z lažnjivimi podatki napadati, kakor se je to godilo pred par tedni v nesramni gonji proti Ljudski posojilnici. Vsem pa, ki še niso zavarovani pri Vzajemni zavarovalnici, kliče: Pristopajte k tej edini domači zavarovalnici, katera ima tudi pri požarih največje sočutje do svojih rojakov, kar dokazujejo mnoge zahvale v časopisih.

+ **Spremembe v zagrebškem kapitelju.** Poročajo, da bo sedanji ravnatelj nadškofijske pisarne v Zagrebu dr. Dominik Premuš imenovan za pomožnega škofa a dr. Rittig in nadškofijski tajnik Janko Barle za častna kanonika. Zadnji bo imenovan tudi za ravnatelja nadškofijske pisarne, med tem ko je dr. Rittig postal tajnik nadškofa-koadjutorja. Na mesto dr. Rittiga bi prišel za urednika h »Katoliškemu Listu« vseučilišni profesor dr. Barac, kateremu bi bil kak mlajši duhovnik dodeljen kot sourednik.

+ **Sodba »Edinosti« o »Danu.** »Edinost« od 12. t. m. piše o »Danu« sledeče: »Ljubljana nima dovolj kanalov — tako se vedno govori po Ljubljani, in ljubljanski mestni očetje študirajo sem in tja, kako bi odpravili temu za Ljubljano baje tako silnemu nedostatku, da ne bi bila mestna občina preveč obremenjena. Nam se zde naravnost čudne, nepojmljive te pritožbe, ko ima Ljubljana na razpolago tako imenitno greznico, kamor lahko vsakdo odlaga svojo nesnago brezplačno, in je tudi preskrbljeno, da se ta greznica redno izpraznjuje. Po šest vinarjev se oddajajo dnevne porcije; kdor se naroči za cel mesec skupaj, pa ima 1 vinar na dan priboljška. Čemu je potemtakem treba Ljubljani novih kanalov saj imajo vendar svoj »Dan«, ki jih jim popolnoma nadomestuje! Ni ga menda lista na Slovenskem, ki bi ga »Dan« že ne bil očeljustal, in ni ga tudi menda Slovenca, ki se je le količkaj pokazal v javnosti in ni sam tako »neodvisno političen«, kakor je odvisen umazani ta revolverski list, da bi ga ne bil oblatil s svojim blatom. Alj da! Resen človek se ob takem gnusni obrne v stran in pljune, resen list pa more kvečjemu izreči svoje obžalovanje, da je v slovenskem narodu mogoč tak izvržek častništva.« — Mislimo, da k temu ni treba nobenega komentara.

+ **V Škofji Loki je odstopil župan** gospod Josip Guzelj. Županske posle je prevzel podžupan g. Josip Hafner.

— **Roparski umor pri Škofji Loki.** V Zmuncu v Poljanski dolini stoji precej na samoti ob deželni cesti gostilnica in prodajalna, ki jo je ljudski humor krstil »pri švavnabirtu«, pravi se ji pa tudi »pri Jurju«. Gostilničarka Marijana Krajnik, ki je gospodinjala svojemu bratu Matevžu Dolenec, je bila včeraj (v nedeljo) zjutraj sama doma s petletnim sinom. Ob pol sedmih pride v kuhinjo neki človek, ki ga otrok

ni poznal, in reče otroku, naj gre v sobo. Ko pride otrok zopet čez nekaj minut iz sobe, najde mater v mlaki krvi v zadnjih zdihljajih. Umor se je zgodil tako hitro in tiho, da ni niti otrok slišal ničesar, niti ponesrečene teta, ki stanuje v posebni sobi pod gostilno. Komisija, ki je došla še dopoldne na lice mesta, je konstatirala, da je morilec udaril s težkim orodjem — morebiti s sekuro — umrlo po glavi silno močno, da je bil udarec takoj smrten. Nesrečna žena je dobila na glavo tri smrtonosne silne udarce tako, da so se videli možgani. Nato je pobral iz prodajalne denar — nekaj nad 40 K — ter odnesel se tri škatle cigaret. Umor in rop se je izvršil tako hitro, da ni roparja videl nikdo, dasi so ljudje hodili mimo k maši. Ob petih popoldne je došel iz Ljubljane g. Toplikar s svojima psičkoma, ki sta našla sled, držečo v grmovje nad hišo, kamor je morilec brzkone pobežnil. O izidu iskanja nam še ni znano ničesar. Mož umorjene biva na Nemškem. Kdo je krivec? Ljudje govorijo o nekem potepuhu, ki je že lansko leto baje bil pri podobni stvari prizadet, a ne odkrit. — Sicer bi pa morali javni varstveni organi nekoliko bolj paziti na razne tozadevno dvomljive osebe pri zgradbi ceste; par prizadetih gostilničarjev bi vedelo povedati o nezadostni varnosti!

— **Štiridesetletnico svoje poroke** sta dne 7. t. m. praznovala cesarski svetnik in bivši kranjski župan gospod Karel Šavnik ter njegova soproga gospa Leopoldina, rojena Jugovič. Jubilanta sta se v krogu vseh svojih otrok in vnukov udeležila svete maše v Smartnu pri Kranju, kjer sta pred štiridesetimi leti sklenila zavezo za življenje. Na mnogaja ljeta!

— **Namesto v tarčo, ga zadel v oko.** V Rašici pri Trebeljevem so lovci streljali v tarčo. Pri tarči je pazil na učinek strel 19letni Ignacij Čoš. Ker dalje časa lovci niso ustrelili, je radovedni fant pomolil glavo izza tarče. V tem trenutku pa počil strel in fant je dobil strel v desno oko. Poškodba je jako nevarna.

— **Z Iga.** Pokojni nadučitelj Franc Trošt je bil vnet prijatelj gasilstva. Zato so se v njegovem času skoro v vsaki vasi na Ižanskem ustanovila gasilna društva. Samo na Igu je bilo društvo že poprej ustanovljeno. Vsa ta društva so liberalna, odlikuje se pred vsemi na Igu. Dokler je bil Trošt še pri zdravju, je bil on načelnik društva, sedaj je pa znani liberalce AL Minatti. Pred leti je bila še večina naših članov, sedaj pa hoče on sam vse preurediti. Če se oglasi kak naš pošten mladenič za vstop v društvo, ga odkloni, češ, da je število polno in ni več prostora. Če pa pride kdo od zaspanega »Sokola«, ga z odprtimi rokami sprejme, čeprav se potem za društvo prav nič ne zmeni, razen pri volitvah. Imamo dokaze. Tako torej skrbi Lojze za liberalni naraščaj v društvu. Pred njim ni bilo nobene politike v društvu, sedaj pa sam skrbi za njo. Posebno prijaznost pa je pokazal ta mož ob birni, ki je bila meseca julija na Igu. Pričakovali smo, da bo on kot načelnik društva pri sprejemu pozdravil našega knezoškofa. In kaj je naredil? Malo pred prihodom knezoškofa se je odpeljal s svojim prijateljem v Ljubljano. Nekateri, ki so to videli, so rekli, da se pelje knezoškofu naproti, da ga bo na barju on prvi pozdravil. Mi ne vemo, kaj je naredil, ker nas ni bilo zraven, vprašali ga pa tudi nismo. Pri sprejemu je bilo pač zastopano društvo po štirih članih, a ti so to storili na svojo odgovornost. Tako se torej Lojze boji knezoškofa, da je pred njim zbežal z Igra. Kadar pa potrebuje za društvo kake podpore, takrat se pa ne sramuje potrkati na duri naše posojilnice. Letos so dobili od nje 100 K podpore. Da bi se zato izkazal hvaležnega, to je menda pretežko zanj. O njegovi možnosti za načelnika ne bomo govorili, člani že vedo, zakaj so ga izvolili. Zato namreč, ker je v njegovi trgovini dosti šnopsa. Skoro vsak večer razlaga v svoji šnopsariji svoj evangelij »Slov. Narod« svojim sotovarišem, ki ga verno poslušajo s frakeljki v roki. — Vaje nimajo nobene, veliko raje hodijo na veselice, kjer si žejo gase. — Kako se bodo pa vadili, če brizgalno in cevi posojujejo za več mesecev v tovarno v Drago, da tam apno gase. Kaka odgovornost lahko zadene društvo zaradi te malomarnosti! Lansko leto, ko je gorela Megličeva triba, ni bilo brizgalne doma. Sam načelnik ni vedel, kje da je. Letali so okoli in drug drugega izpraševali za brizgalno. Nazadnje so prišli na to, da so jo v tovarno posodili. Kako se je pri tem požaru postopalo, o tem vedo ljudje dosti povedati. Slučajno je bil nesrečnež naš somišljenik. Vse gasilno orodje z domom vred je občinsko premoženje, zato ima občina dolžnost paziti, kako se orodje opravlja in kam se posojuje. Tako je stanje gasilnega društva na Igu, drugič o drugih društvih.

— **Novice iz kranjskega okraja.** Ponesrečil je šletni sin veleposestnika Janeza Križnarja v Stražišču. Deček je prišel preblizu slamožrnice, ki je bila ravno v polnem teku, in je ubogemu fantiču odrezala štiri prste na desni roki. — Na Jahnovem kegljišču je dne 29. septembra kegljalo več fantov, med katerimi je bil tudi Jernej Mrak iz Korčice, ki je obesil svoj suknič na kljuko. Jernej Rehberger iz Bobovka pa mu je vzel iz sukniča 60 K. Sodišče ga je radi tega obsodilo na tri mesece zapora. — V Čivčičah pri Kranju je par barab, ki delajo vodovod, napadlo cerkovnika, ki je zvonil mrljiču, in ga preteple. Pridejo na sodišče.

— **Lov na divje koze.** Od dne 16. do 24. t. m. se vrši v Kamniški Bistrici velik lov na divje koze in je te dni hribolazcem sploh prepovedan pohod na teh planinah, ker bi bil vsak od lovskih uslužbencev zavržen, da se ne pripeti kakšna nesreča.

— **Modrasl.** Dne 29. septembra sta Franc in Janez Rupnik iz Godoviča zalotila pri delu v gozdu dva velika modrasa in ju pobila. Iz enega ubitega modrasa pa je prilezlo sedem mladščev, iz drugega pa deset, katere sta pa tudi vse pokončala.

— **»V tem znamenju boš zmagal«.** Na ta igrokaz opozarjamo še enkrat, ker se bliža jubilejno leto svojemu koncu. Igra je šla preko mnogih odrov z najboljšim uspehom. Prevedel jo je tudi na hrvaški jezik v. g. o. Franjo Slavič, profesor v Sinju. Slovenska izdaja se dobi še pri Katol. slov. izobraževalnem društvu v Mekinjah ter v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

— **Svarilo pred neko razstavo.** Pod naslovom »Cita di Chiasso Esposizione Generale Italo-Svizera, Alimentazione, Igiene, Industria e Commercio in Theater in Chiasso« dela neki gospod Malagoli reklamo za podjetje, ki ima, kakor so natančneje poizvedbe na merodajnih mestih dognale, povsem osebno, privatno podlago. Tudi poročila o podobni razstavi, ki jo je isti gospod meseca junija tega leta zasnoval v Lugano, se ne glase ugodno. Tvrdkam, ki dobe vabila raznih inozemskih razstavnih prirediteljev, se nujno priporoča, da se v vsakem primeru natančno informirajo o dotičnih razstavah. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je pripravljena dati oziroma oskrbeti take informacije.

— **Zopet nesreča z možnarjem.** Pri št. Joštu pri Ljubljani je 23 let stari Anton Tominc streljal z možnarjem, pa je pri tem tako neprevidno ravnal, da mu je smodnik puhnil v oko.

— **Požar.** Pogorela so vsa poslopja v Dvorski vasi, okraj Radovljica, pri p. d. pri Lenčku v soboto dopoldne. Zažgal je mal otrok, ki se je igral z vžgalicami. Požarne brambe so prišle prepozno. Zavarovano je bilo baje samo za 600 kron, medtem ko škoda presega zavarovalnino dvakrat, trikrat.

— **Laško-slovenski slovar.** »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani je izdala ravnokar »Laško-slovenski slovar«, prvi te vrste v našem slovtvu, ki ga je sestavil dr. Josip Valjavec. Ta slovar obsega na primeroma tesnem prostoru nad 40.000 besedi, bogato frazeologijo in kratek imenik krstnih in zemljepisnih imen. Slovar je tako popoln, da ne zadostuje samo za rabo v vsakdanjem življenju, kakor n. pr. v trgovini, obrti, v uradih, ampak vsebuje tudi vse besede literarnega zaklada, tako da bo izvrstno služil tudi v šolah in ljubiteljem italijanskega slovtva. Spriči živahne zveze in občevarjanja med slovenskim in laškim življenjem ter vedno bolj naraščajočega praktičnega pomena našega naroda toplo priporočati, da si ta besednjak, v katerem se najde vsaka beseda, katerokoli kdo išče, nabavi. Priročna mala oblika in razločni ter jasni tisk slovar le še bolj priporočata. Cena za broširan izvod 3 K 80 h, za vezan 4 K 50 h. Subskribentje dobijo slovar po znižani ceni.

Koroške novice.

— **K Prvi koroški prometni dan ali: Dobernigova luč in slava pojema.** Koroška trgovska in obrtna zbornica je sklicala — prvi prometni dan. Tiči so ti koroški germanizatorji. Na vse načine študirajo, kako bi hitreje in uspešneje vršili svojo germanizacijo med Slovenci na Koroškem. In iznašli so zopet nekaj novega. Ker jim pošta in železnica še ne služita tako, kot bi oni radi, zato so sklicali neki »prometni shod«, ki naj bi bil odslej »eine ständige Einrichtung«. In v tej stalni novi organizaciji se bodo združili vsi javni in zasebni faktorji, da bodo tem lažje na druge korporacije vplivali v smislu germanizacije.

Hočejo imeti »eine einheitliche, das ganze Land umfassende Verkehrspolitik«, to je enotno za celo deželo, torej tudi za slovenski del dežele enotno germanizujočo politiko! — To ni čisto nič drugega, kakor namen nove prometne politike na Koroškem. Dobernig nima nič pokazati od svojega delovanja, zato si pa išče zaslug in laurik na germanizatoričnem polju. — O tej koroški prometni politiki še poročamo zanimivo!

— **K V trgu Zgornja Bela** (Obervellach) na Zgornjem Koroškem nameravajo napraviti električno vzpenjačo (železnico), ki bo vezala trg s tursko železniško postajo, ki leži visoko nad trgovom na bregu. Misel ni napačna.

— **K Rešilna planinska postaja v Celovcu.** V Celovcu nameravajo ustanoviti rešilno planinsko postajo, ki bo v slučaju nesreč in nezgod v alpah (Karavankah) pomagala pri reševalnih delih. Stroške bo pokrilo nemško planinsko društvo in zasebniki.

— **K Nemškonacionalni napad na župnika dr. Cukala.** Nacionalne liberalne protestantske »štimate« nesramno napadajo velezaslužnega vlč. g. župnika dr. Fr. Cukala v Podkloštru, ker gospod župnik skrbi za dobro slovensko berilo revnih otrokom v šoli. Napovedujejo javno nesramen dejanski boj velespoštovanemu gospodu župniku, ki vneto vrši svojo dušnopastirsko dolžnost. Čudno, da ima državni pravdnik v Celovcu vedno »zvezane oči«, kadar se Slovencem krivica godi in nam po življenju streejo!

— **K Celovski nacionalci** bodo v proslavo stoletnice bitke pri Lipskem leta 1813 obhajali dva dni velik »nemški« narodni praznik, in sicer 17. in 18. oktobra t. l. V petek, dne 17. t. m., zvečer bo slavnostna predstava v mestnem gledališču. Prolog bo od germanožrca J. Jahne in predstavljala se bo igra, nalašč v ta namen spisana: »Das Volk steht auf.« (Ljudstvo vstaja.) Pri igri bodo pomagali tudi nemški »turnarji«. Heil! V soboto, dne 18. t. m., zvečer bo spred (mirozov) po mestu. Po končanem »rumelnu« po mestu bo slavnostni večer v glasbeni dvorani, kjer se bodo vršili velegermanski navduševalni govori proti Slovencem. Govoril bo tudi državni poslanec dr. Sommer — pemski nacionalci! Tako bo mati Germanija zopet poveščana!

— **K Dr. Steinwender na zatožni klopi pred koroškim nacionalnim učiteljskim svetom.** Dr. Steinwender je spisal nekaj člankov o reformi koroškega šolstva v »Tagespost«. Zdaj pa so nastopili vsi koroški nemški učitelji proti Steinwenderjevemu »reformam« in pravijo, da bi Steinwenderjeva šolska reforma (organizacija koroškemu šolstvu neizmerno škodovala (unberechenbaren Schaden zufügen). Koroški »Lehrerbund« bo še te reformne predloge študiral. Toda že zdaj pravi, da so te reforme obžalovanja vrednega nazadnjaškega duha polne! Ubogi šolnik profesor Steinwender! Zdaj pa imaš hvaležnost svojih učencev, ki so ti čez glavo zrasli.

— **K Sodnik dr. Gido Schöner** v Podkloštru je prevzel vodstvo okrajnega sodišča v Podkloštru. Cela reč diši po Pittreichovi taktiki. Smo pač v avstrijskem vilajetu »Korotan«!

— **K Smrtna kosa.** Umrli je Adolf Kiler, učitelj v št. Juriju na Pesku pri Celovcu. V sanatoriju »Marija Pomagaj« v Celovcu je umrl vpokojeni župnik č. g. Hilarij Vuk, star 66 let.

— **K »Sdmarka«** je napravila v Celovcu v novi dvorani ljudsko veselico, koje čisti dobiček je namenjen za uboge pogorele v Selih pri Žrelu. Vsako priliko znajo izrabiti koroški renegati in nemškutarji, da naše nezavedno ljudstvo čimpreje dobijo v svoje nemške krepplje.

— **K Veliko predstavo in skušnjo policijskih psov** so imeli včeraj v Celovcu. Predstavo je priredil »pasji klub« za policijske, lovske in vojne pse v Gradcu. Tudi nekaj novega!

— **K Župni izpit** sta napravila tudi provizorja gg. M. Weiß in J. Ožgan, kar je zadnjič izostalo.

— **K Lekarnar Hillinger nasl. (Egger) v Celovcu,** ki je v konkurzu, je pred nekaj leti prestopil s celo družino iz katoliške cerkve k luteranom. Tudi Lutrova vera mu ni prinesla sreče, ne blagoslova.

— **K Cerkveni tat** se je oglasil tudi na Koroškem. Dosedaj je obiskal s svojimi dolgimi »muzikalničnimi« prsti na Žihpoljah in v Borovljah, kjer je odnesel več lepih cerkvenih skladb in (Cecilij) pesmaric. Organisti, pozor pred »muzikalničnim« tatom in ne puščajte mu muzikalij na koru.

Mohorjani! Ob sprejemu družbenih knjig darujte po desetinki »Slovenski Straži«!

Primorske vesti.

— **p Verdijeva slavnost v Trstu.** — Iredentovci demonstrirali. Včeraj se je vršila v Trstu Verdijeva slavnost. Dopoldne je bil sprevod po nekaterih ulicah, ki je bil pa primerno klavern. V sprevodu so nosili dve rdeči zastavi, katerih ena je bila ovita s črnim pajčolanom, menda na žalost, ker se Lahom v Avstriji dobro godi. Pri hotelu »Della Ville« je bilo slišati nekaj eviva-klicev, drugače je bilo vse tiho. Popoldne so igrane na raznih trgih godbe. Pred Verdijevim spomenikom so nekateri peli iredentovske pesmi, a jih je policija razpodela. Nato so se demonstrantje zopet zbrali in peli iredentovske himne. Policija je potegnila sablje in demonstrante razpršila. Policija je aretirala 10 oseb.

— **p Gospod dr. Ivan Bratina** je imenovan asistentom ad personam v licealni knjižnici v Gorici.

— **p Odlikovan nemški mornariški častnik.** Cesar je podelil naslednjim nemškim častnikom redove: poveljniku nemške eskadre v Sredozemskem morju kontreadmiralu Trumlerju; Konturni križec Franc Jožefovega reda nemškemu mornaričnemu atašeju korvetnemu kapitanu vitezu Freitagu in korvetnemu kapitanu pl. Garckemu; red železne krone drugega razreda pomorskemu kapitanu Thimigu in fregatnemu kapitanu Paschnu; viteški križec Franc Jožefovega reda nadporočniku Wickelhausu.

— **p Oseba vest.** Pred nekaj dnevi novo imenovanemu predsedniku mornariškega tehničnega komiteja kontreadmiralu Njegovanu je cesar dovolil trimesečni dopust.

— **p Mornarično okrajno poveljstvo v Šibeniku.** Cesar je dovolil, da se ustanovi v Šibeniku novo mornarično okrajno poveljstvo. Onem se dovoljuje tudi za to novo ustanovljeno poveljstvo potrebno zvišanje štabnih oseb, in sicer 1 fregatni poročnik, 1 avditor, 3 inženirji, 1 komisar in 4 uradniki.

— **p Reška bombna afera,** ki se jo je mislilo prenesti v Pulj, v mesto raznih čudovitosti, se je stopila v prazen nič. Organi reške policije so že Pulj zapustili in se vrnili na Reko. Puljske sreče jim seveda ni privoščiti na pot.

— **p Trgovina z belimi sužnjami v Reki.** Pod tem naslovom priobčuje reški italijansko-hrvaški list »Il Quarnero«, ki ga izdajajo reški oo. kapucini, članek, v katerem opozarja Hrvate in Slovence na veliko nevarnost, ki preti dekletom, ki hodijo služiti v Reko, da ne pridejo v roke zločinskim trgovcem s človeškim mesom. Reka je namreč osrednji trg te trgovine za primorje z Dalmacijo in otoki; pa še dlje segajo te umazane trgovske zveze in se od tu pošiljajo žrtve celo v Ameriko. Kako pretkano postopajo pri tem, priča dejstvo, da se zločinske babnice, ki love neizkušena dekleta, peljejo iz Reke do št. Petra na Krasu, do Bakra, Kraljevice na Hrvaškem, do Omiša na otoku Krku itd. sploh do glavnih izhodišč, odkoder prihajajo slovenska in hrvaška dekleta služiti. Tu preže na potujoče služkinje, približajo se jim, jim obljubijo krasno službo, obenem jih pa opozoré na gospe z belo-modrim trakom na rokavu, češ: teh se pazite, te bi vas rade spravile v hiše sramote. Gospe z navedenim trakom vrše namreč misijonsko službo na kolodvoru v Reki in čakajo na dekleta, da jih spremijo v varno zavetišče, da ne pridejo v roke trgovcem s človeškim mesom. Dekleta pa, ki jih je sleparska rufijanka medpotoma krivo poučila, se skrivajo in beže pred svojimi pravimi zaščitnicami in hité v pogubo. Mnogokrat se gospe zatečejo za pomoč k policiji, ako je kak redar v bližini, drugače je deklet izgubljeno. List opozarja na te razmere zlasti v sedanji jesenski dobi, ko največ deklet odhaja v službo, in poziva poklicane oblasti in duhovščino, da skrbno pazijo na odhajajoča dekleta in nobene ne puste oditi brez primerne pouka in napotka. Na Reki obstoji društvo za varstvo deklet (Protezione femminile) v ulici Pomerio št. 20, ki ga vodi č. s. Kristina Matković. Tu dobe dekleta vse potrebne nasvete, prenočišče in pošteno službo. Na ta naslov naj se napotujejo vsa v Reko odhajajoča dekleta.

— **p Uboj na ladji.** S krova Lloydovega parnika »Elektra«, ki je prilul v soboto v Trst, so izročili policiji turškega pomorščaka Hasana Messeme, ki je bil dne 18. septembra na poti iz Odeze v Amsterdam v prepiru ustrelil dalmatinskega kurjača Žigovića.

— **p Mož s sešitim srcem** je Santo Zeleznik v Trstu. Svoj čas smo poročali, da mu je bil nasprotnik pri pretepu narezal celo srce, vsled česar je moral v bolnišnico. No, tam so mu srce sešili in — sedaj je zopet zdrav.

— **p Ponarejalci avstrijskega denarja.** V četrtek zvečer so prišli v Bezetkah na sled družbi ponarejalcev avstrijskega denarja. S ponočnim brzovlakom se je namreč pripeljal iz Milana tuj gospod, ki je pozabil v vagonu zanimiv

zapečaten zavoj. Uradnik, ki je zavoj našel, ga je nesel v urad in tam so ga odprli. Na svoje začudenje pa so našli v njem za 20.000 K ponarejenega avstrijskega papirnatega denarja in so vse seveda takoj izročili policiji. Nikdo pa se ni nadejal, da bi dobili tako kmalu tudi ponarejalca. Eden njih se je sam izdal. Ko je namreč zapazil, da je pozabil zavoj, je takoj hitel javiti policiji svojo izgubo. Ta pa je že vedela, kako in kaj in je ponarejalca, ki je gotovo član večje mednarodne družbe, zaprla. Pri tujcu so našli za kakih 10.000 K pravih avstrijskih bankovcev.

Atentat v ladjedelnici. V ladjedelnici v Trziču je v soboto predpoldne iz neznanih vzrokov ustrelil kurjač Matija Siljek petkrat proti inspektorju Jožefu Königju, a ga k sreči ni zadel. Ko je videl atentator svoj neuspeh, je pobežnil in si prerezal z britvijo vrat.

Razne stvari.

Jadranska razstava v novi obliki. Ker ni bil vsled slabih vremenskih razmer v letošnjem poletju obisk Jadranske razstave na Dunaju nikakor toliko zadovoljiv, da bi podjetniki na razstavi ne imeli izgubo, se je pojavila misel, naj se razstava otvori tudi prihodnje leto, in sicer pod imenom »Mednarodna prometna razstava«, pri čemer naj bi se v prvi vrsti vpoštevala avstrijska podjetja. Stvar je že toliko dozorela, da bodo prihodnji mesec že pričeli z administrativnimi deli.

Vatikan brez alkoholnih pijač. Sveti oče Pij X. že dalje časa ne pokusi nobene vina in sploh nobene alkoholne pijače. Zvedel pa je, da so vatikanske kleti polne najfinjših butilk, ki jih ljudje s celega sveta pošiljajo v dar sv. očetu. Pij X. je nato velel vse kleti popolnoma izprazniti in vso zalogo vin in drugih alkoholnih pijač razdeliti revežem, bolnišnicam, samostanom, bolnim starim duhovnikom itd., tako da v Vatikanu ni ostala niti kaplja. Tudi nihče iz Vatikana ni dobil ničesar od tega.

»Kaj mora mlado dekle pred zakonom vedeti?« Obširno in podrobno delo po povzetju 2 marki 40 fenigov. Tak oglas je dal v številne velike dnevnike neki monakovski knjigar. Uspeh ni izostal: dobil je 25.000 naročil in razposlal radovednim naročnicam ravno toliko — kuharskih knjig. Ko je knjigarjeva zvišanja prišla na dan, so zavidni konkurenti proti njemu vložili tožbo, da mora gornji oglas opustiti. Tožba še teče, toženec se je pa pohvalil, da niti ena naročnica ni reklamirala.

Žensko banko, zadrugo z omejeno zavezo, imajo v Berlinu. Članica lahko postane vsaka ženska v Nemčiji in nemških kolonijah, ako podpiše vsaj en delež po 100 M, ki se lahko odplačuje v mesečnih obrokih po najmanj 5 mark. Za leto 1912. je banka svojim članicam izplačala 5% dividendo. Članic ima sedaj nad 1000 in en milijon mark glavnice v deležih in jamstvu. Ker je na Nemškem nad 9 milijonov žensk, ki se preživljajo z lastnim delom, je razvoj banke nedogleden.

Žene in zakonodaja. Hedvika Dohm, znana nemška pisateljica, piše v nekem svojem spisu (Der Frauen Natur in Recht) med drugim: Postave, ki so jih napravili moški, so čist in nepovržen izraz njihovega mišljenja o ženski. Te postave podajajo močnejšemu najostrejši in najrezkejši orožja v roke proti slabejšemu in brezbrambnemu. Ernest Legouvé, ki nikakor ni pristaš ženske emancipacije, vprašuje v enem svojih spisov: »Kateri razred med delavci je najbednejši? Ženske. Kdo zasluži 1 do 18 soušov za 12urno delo? Ženske. Na koga pada vsa teža nezakonskih otrok? Na ženske. Kdo nosi vsa sramota za prestopke, storjene iz strasti? Ženske.«

Iz slovanskega sveta.

— Novo srbsko gledališče v Skoplju. V sredi novembra se svečano otvorilo v Skoplju novo srbsko narodno gledališče. Otvoritve se bosta udeležila srbski naučni minister in zastopnik zagrebškega deželnega gledališča plem. Tresčec.

Protiv Slovonom. V Budimpešti se je iz srednješolcev osnovalo društvo z nazivom »Quine«, katerega namen je prežati na slovaške narodno čuteče dijakke in jih ovajati društvenemu predsedniku. Častni predsednik klubu je sam naučni minister pl. Jankovič. Torej je minister častni ogleduh. Madžarska akademijska mladina si stavi za svoj »idealni« cilj, za svoj poklic, prežati in denuncirati. In to naj se nazivlje »svobodna veda in umetnost«?

Slovaki na Balkanu. Časopisje ogrskih Slovakov se v zadnji dobi večkrat peča z vprašanjem izseljevanja v Ameriko. Splošno se konstatira, da Slovaki kakor narodna celota trpe veliko škodo in izgubo z izseljevanjem v

Ameriko. Edino oni slovaški delavci, ki si od svojega vsakdanjega zaslužka kaj prihranijo, so tisti, ki se vračajo v staro domovino izkušeni, zavedni in svobodni. Oni pa, kateri si kupujejo farme, kateri se navezujejo na ameriškansko zemljo, so za narod izgubljeni, zakaj vsi ti utonejo v germansko - angleškem morju. Poleg tega toži slovaško časopisje, da umre vsak boljši ideal v slovanski duši, kakor hitro stopi na ameriškansko tla. Vsa čuvstovanja prevladujejo dolarji. Slovaški otroci, rojeni v Ameriki, opuščajo materinščino in postajajo Yankeji. Vsled tega pokladajo slovaški časniki ameriškanskim Slovonom na srce, da si mora sleherni ameriškanski Slovak, ki hoče ohraniti svoj izvir, svojo narodnost, šteti za najsvetejšo dolžnost, vrniti se v rojstni kraj, zakaj tam jim vendar le namiguje bodočnost in naj si so Slovaki zatirani in njih pravice teptane. Svoje otroke kličejo domov, kjer so se delavske razmere v mnogem oziru tudi že izpremenile. In »Dolnozemski Slovak« pravi: »Danes ali jutri, ko zavladajo na sosednem Balkanu mir, in se prične z delom, boste videli, kako bodo Švabi tja pritiskali. Tam bo poceni mnogo rodovitne zemlje in bodo pozdravljene pridne roke in razumne glave. Zakaj bi torej tudi mi ne obrnili svojega pogleda na Balkan? Tam bomo našli rodne naše brate in od svojih nas ne bo ločilo širno morje. Tam ne bomo slekli z nas narodne noše, šeg in navad, ne bomo prišli ob svojo slovansko samostojnost. Slovan ima povsod brate, le Amerika ga neizprosno potopi v svoje anglo - saško morje. Ne zapuščajmo se, ne oddaljimo se drug od drugega, ampak navezujemo se drug na drugega s tesnejšimi vezmi skupnosti, da se svojemu narodu ne izgubimo!« — Pač zlate besede, ki naj bi našle v vsem junaškem narodu tisočeren odmev!

Zadnje vesti.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 13. oktobra. Za sredo, dne 15. t. m., je sklican socialno-politični odsek na sejo, v kateri se bodo razpravljalo o varstvu pekov in poročilo poslanca dr. Lichta glede vladne predloge o izpremembi bratovskih skladnic.

DEMONSTRACIJA POŠTNIH USLUŽBENCEV ZA UVELJAVLJENJE SLUŽBENE PRAGMATIKE.

Praga, 13. oktobra. Včeraj je zborovalo 4000 čeških poštinih uradnikov in uslužbencev. Sklenili so ostro resolucijo, ki zahteva, da naj se takoj službena pragmatika uveljavi, ker ne bodo več čakali. Po shodu so priredili demonstracijski izprevod. Štiri osebe je policija aretirala.

SHOD MLADOČEŠKIH ZAUPNIKOV SE IZJAVIL ZA NEMŠKO-ČEŠKO SPRAVO.

Praga, 13. oktobra. Na včerajšnjem shodu zaupnikov mladočeške stranke se je soglasno sprejela resolucija, ki se zavzema za spravno pogajanje med Čehi in Nemci po načelih enakopravnosti obeh narodnosti na Češkem.

DUNAJSKA NEMŠKO-ČEŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

Praga, 13. oktobra. Vlada je že razposlala vabila za sprava pogajanja, ki se prično v sredo 15. t. m. K pogajanjem so povabljeni klubi poslancev in izvršilni odbori strank. Razen narodnih socialcev in češke državnopravne stranke se vse češke stranke odzovejo vabilu in bodo po dva zastopnika določile. Ni še znano, če so tudi socialni demokrati k spravnim pogajanjem povabljeni.

NAJNOVEJŠE VESTI Z BALKANA.

Carigrad, 13. oktobra. Vprašanje o zahodni Traciji je rešeno. Bulgarija se je obvezala, da hoče spoštovati pravice mohamedancev. Podprefekti in pomočniki guvernerjev bodo mohamedanci in orožniki domačini.

Valona, 13. oktobra. Med Pečjo in Djakovo so se bili boji med Srbi, Črnogorci in Albanci, ki so sovražnika porazili in zasedli Botuško.

Carigrad, 12. oktobra. Na mladoturskem kongresu je bil soglasno izvoljen veliki vezir za načelnika stranke.

London, 13. oktobra. Knez Wied je sprejel kandidaturu za albanski prestol.

ALBANSKI NE DAJO MIRU.

Cetinje, 13. oktobra. Albanske čete, ki so jih Srbi pri Prizrenu razkropili, so napadle Črnogorce na celi fronti od Gusinja do Djakovice. Boji so zelo srđiti in so Črnogorci imeli velike izgube. Boji trajajo dalje in podrobnosti še niso znane.

RUSIJA V ADRIJI.

Skader, 13. oktobra. Tu se govori, da namerava Rusija poslati v albanske vode vojno ladjo.

KREŠKI GUVERNER.

Kanea, 13. oktobra. Semkaj je dospel novi guverner Xanatkaris.

FERDINAND NE OBIŠE DUNAJA IN PETROGRADA.

Pariz, 13. oktobra. »Matin« poroča iz Sofije: Ministrski predsednik Radoslavov je izjavil, da so izmišljena vsa poročila o Ferdinandovem nameravanem obisku na Dunaju in v Petrogradu.

BOLJETINAC ŽIVI.

Skader, 13. oktobra. V Skader je došel popolnoma zdrav Iza Boljetinac, o katerem se je že tolikokrat poročalo, da je umrl.

ZAKLADNI KANCLER LLOYD GEORGE PROTI VELEPOSESTVU.

London, 13. oktobra. Zakladni kancler Lloyd George je govoril govor, v katerem je ostro grajal velika veleposestva in si želel krepki kmečki stan, ki se mora na Angleškem ustvariti. V Bedfordu je o tem predmetu še enkrat govoril in izjavil, da hoče vlada ustanoviti krepki kmečki stan in rekel, da so šle delavske plače v več industrijah nazaj, ker plačujejo veleposestniki slabo svoje delavce.

PREPREČENA DEMONSTRACIJA SUFRAGETK PRED ANGLEŠKIM KRALJEM IN KRALJICO.

London, 13. oktobra. Ko sta se peljala v soboto angleški kralj in kraljica v Colosseum, je poizkusilo več sufragetk demonstrirati in metati tiskovine v voz, s katerim sta se kralj in kraljica peljala. Policija je pa na sufragetke pazila in jih odstranila, nato je pa imela veliko dela, da jih je čuvala, ker je ogorčeno občinstvo hotelo sufragetke pobiti.

K NESREČI »VOLTURNA«.

New York, 13. oktobra. Časopisje napada »Urania«-družbo, češ da za varnost potnikov ni zadosti preskrbljeno. Ko je parnik gorel, so se zgodile grozne reči. Ženske so jokale, kričale in se smejale. Ko so se bližali rešilni parniki, jih je mnogo poskakalo v morje, kjer so utonili. Število rešenih znaša 529 oseb.

NESREČA.

Ustje, 13. oktobra. Ko je brzovlak z Dunaja prevozil tunel, se je udrla skala, ki je podrla dve hiši in ubila eno žensko.

UMOR NA MORJU.

Trst, 13. oktobra. Na Lloydovem parniku »Elektru« so pripeljali v Trst 28 letnega turškega strojnika Messeme Hasana, ki je na Laconiji iz maščevanja zaklal dalmatinskega kurjača Cigoriča.

SKRIVNOSTEN UMOR V NEW YORKU.

London, 13. oktobra. Iz New Yorka se poroča: Na neki cesti so našli odrezano žensko roko. V mestnem delu St. George je odrezana ženska roka prebivalstvo strašno razburila.

TRIE TRGOVCI S ČLOVEŠKIM BLAGOM ZAPRTI.

Halle, 13. oktobra. V osebem vlaku med Gubenom in Hallejem so prijeli tri trgovce, ki so spremljali več 16 letnih deklic. Neki potnik, ki se je vozil v istem vozu, je zasledoval ruski razgovor trgovcev in čul, da nameravajo oddati deklice v zloglasne hiše. Potnik je o tem, kar je čul, obvestil orožnike, ki so nato trgovce aretirali.

VLAK SE V REKO PREKUCNIL.

Petrograd, 13. oktobra. Na amurski železnici se je prekucnil vlak v reko. Strojvodja, kurjač in štirje železničarji so mrtvi, več jih je pa ranjenih.

POLET IZ BEROLINA V KODANJ.

Berolin, 13. oktobra. Včeraj je poletel aviatik Franc Reiterer z enim potnikom iz Berlinu v Kodanj. Letel je 4 ure 23 minut.

V PARNI KOPELJI SKUHANA PACIENTINJA.

Görlitz, 12. oktobra. Neki 19 letni pacientinji v bolnišnici so zdravniki odredili parno kopel, ki so ji pa tako vročo pripravili, da se je dekle skuhalo in čez eno uro umrlo. Državno pravdnništvo zasleduje strežnico, ki je pripravila parno kopel.

RUSKI PARNIK »AMUR« ZADEL NA SKALO IN SE POTOPIL.

Blagovješčensk, 13. oktobra. Parnik »Amur«, last prometnega ministrstva, s katerim se je vozil amurski gubernator, je zadel na skalo in se potopil. Vsi so bili rešeni.

VIHAR NA MORJU.

Sevastopol, 13. oktobra. Vsled hudega viharja se je večje število ladij poškodovalo. Za mnogo ladij ne vedo, kaj se je z njimi zgodilo. Brzojavne zveze so pretrgane.

Ljubljanske novice.

Ij 100 letnica Verdijevega rojstva se proslavi 20. t. m. v deželnem gledališču v Ljubljani z opero »Il Trovatore«. To bo prva predstava kraljevskega hrvaškega

deželnega gledališča iz Zagreba v Ljubljani.

Ij 50letnica ljubljanskega Sokola. Včeraj je praznoval ljubljanski Sokol 50letnico. Sodeč po pripravah bi človek mislil, da bomo ob tej priliki videli kaj posebnega in velikanskega v Ljubljani. Toda razočaranje je bilo splošno. Za liberalno delo in agitacijo tudi v Ljubljani nimajo več ljudje mnogo smisla. Razen na mestnih hišah so imeli le malo lokateri zasebniki izobešene zastave na svojih hišah, dasi je »Dan« pisal, da je somoobsebi umevno, da jih morajo obesiti; seštel bi jih lahko na prstih. Nad vse žalosten pa je bil slavnostni sprevod, ki se ga je udeležilo do 400 Sokolov. Ob tem »ogromnem« številu se nehote vprašamo, kje pa je ostal sad 50letnega »uspešnega dela« ljubljanskega Sokola? Občinstvo je sicer srbske in hrvaške goste, nekaj nad 40 po številu, živahno pozdravljalo, a znani obrazi v ostalih vrstah so zbudili malo navdušenja, tako da so si bratci v sokolskih vrstah nazdravljali sami med seboj. Da je našel pri tej priliki ljubljanski humor tudi mnogo gradiva, je umevno. Tako je na primer nekdo vprašal: »Pa so ti-le vsi tujci?« — »O ne,« je bil odgovor, »večinoma ljubljanske srabce.« — »Zakaj pa potem tako kriče, kot da bi prvokrat videli Ljubljano?« — Velezanimiv je bil prizor pred rotovžem. Sprevod je namreč na Mestnem trgu obstal in vsi so se obrnili proti mestni hiši, kjer so gospa mati županja metali na nje rožice. Stali so kakih deset minut in migali drug drugemu. Ljudje so pričakovali, da bo župan dr. Tavčar kot nekdanji sokolski starosta pred magistratom pozdravil Sokole in zlasti tuje goste, a vsega tega ni bilo, ker se je župan bal, da si v ostrem ljubljanskem zraku prehladi svojo sokolsko besedo in je raje sprejel deputacijo med štirimi stenami magistratne dvorane. Končno so Sokoli odkorakali dalje. Omenimo naj še, da smo opazili v sokolskih vrstah ljudi, ki se jim je poznalo že na prvi pogled, da jim je pravilno korakanje in sploh telovadba španska vas. O redu v vrstah, natančnih razdajah med četami in o disciplini je bilo le malo sledu, kakor tudi nikomur niso imponirale mnoge netelovadske postave in bleđi, upadli obrazi. — Mi ne bi tega pisali, ako bi se liberalci ne izpodtikali ob naših prireditvah in ako bi se zmeraj ne širokoustili za kakim plotom, kajti njihove prireditve nas malo brigajo. Zato pa menimo, da je prav, ako poveemo, koliko morejo pokazati ljubljanski Sokoli po polstoletnem »delu«. Polstoletnica se je žalostno zvršila, a tudi v bodočnosti ni pričakovati mnogo veselja. Liberalizem nima tal.

Ij »Dan« in »Laibacher Zeitung«. »Laibacher Zeitung« poroča, da je bila sokolska dvorana v »Narodnem domu« v soboto povodom telovadbe sokolskega naraščaja napolnjena do zadnjega kotička (bis auf's letzte Platzchen gefüllt). — »Dan« pa piše: »Udeležba pa je bila za tak večer mladine premajna. Slovenska inteligenca je najbrže kje poslušala nemške valčke, namesto da bi pogledala to pesem mladine, ki je proslava 50letnice.« — Uradni list torej v poročanju prekaša sokolsko glasilo.

Ij Etbin Kristan in Adolf Ribnikar v prijateljskem objemu. Včeraj dopoldne je bil v »Mestnem domu« socialno-demokratski shod. Slovenski nadsodrug Etbin Kristan je poročal o delovanju kranjskega deželnega zbora. Povedal ni mnogo novega. Vsa njegova predbacivanja S. L. S. so bila pogreta kaša iz »Zarje« in »Slov. Naroda«. Zenil se je z vodiško Johanco in jezil, ker ni deželni glavar pustil v njej debatirati v deželnem zboru, hvalil je Milana pl. Šukljeja in inž. Štebija, jezil se je v popolnem protislovju z Antonom Kristanom zaradi priklopljenja Šiške k Ljubljani, akoravno bi imeli socialni demokrati od tega največ dobička, in končno je napadal S. L. S., češ, da je proti splošni in enaki volilni pravici za deželni zbor. To je vse, kar je Kristan včeraj v dolgi besedah in s teatraličnimi kretinjami prednašal svojim vernim in nevernim poslušalcem. Zanimivo pa je, da je na tem shodu nastopil tudi Adolf Ribnikar, ki je zatrjeval, da se oglašja k besedi, ker je »tovariš« Kristan označil shod kot prvi volilni shod za bodoče deželnozborske volitve. Ribnikar je trdil, da se kranjski deželni zbor redi izključno z 14milijonskim melioracijskim posojilom, ki ga bo pa kmalu zmanjkalo, in potem bo dežela prišla v konkurz. Tako je govoril uradnik bankerotnega ljubljanskega magistrata, kar naj si zapomnijo v deželnem dvorcu za slučaj, ko bo župan prosilja pri deželi. Pozival je k skupnemu boju proti »klerikalizmu«, nakar se je shod zaključil. — Radi ver-

jamemo, da potrebujejo socialni demokrati za ozdravljenje svojih strankarskih razmer živinozdravnika, toda če bosta zanj prava »dohtorja« Ribnikar in liberalna stranka, je drugo vprašanje. Vendar je zanimivo ljubko prijateljstvo med stranko, ki je svoječasno nastopala z vsemi silami proti splošni in enaki volilni pravici, in socialnimi demokrati, temi »velikimi prijatelji« delavskih slojev. Po večernejšem Ribnikarjevem nastopu nam je tudi umevno, zakaj se je Etbih Kristan izrekel proti priklopljenju Šiške k Ljubljani. Enaki tiči vkup lete.

Ij Slikarska in risarska šola R. Jakopiča prične svoj redni pouk v četrtek 16. t. m. Priglašeni učenci in učence naj blagovolijo priti ta dan popoldne ob dveh v umetniški paviljon. — (Vhod zadaj.) — Novi učenci se sprejemajo vsak čas.

Ij Umrlj so: Marija Vidic, bajtaričica, 65 let. — Ana in Rozalija Kolan, hčerki služkinje, 5 dni. — Ana Jeretina, poljska dninarica, 64 let.

Ij Umrla je gospa Elizabeta Zabukovec, c. kr. uradnikova vdova. — Umrla je gospa Margareta Klembas, rojena Podgoršek.

Ij Škrlatinka. — Šest otrok bolnih v eni rodbini. Z Opekarske ceste so danes prepeljali v deželno bolnišnico šest otrok lampista, južne železnice Fr. Bučarja, ki so vsi oboleli na škrlatinki.

Ij Cvet in sad. Na vrtu ob Zaloški cesti nasproti Mergenthalerjevi hiši cvete jablana. Menda se je letošnja jeseń marsiktera jablana ponašala s sadom in cvetom, kakor posnamemo po poročilih.

Ij Plakaterski zavod gosp. Mateliča. Na sobotno to notico v našem listu moramo popraviti toliko, da ne bi bil g. Perdan edini podjetnik ampak da je razširjen in zelo priljubljen plakaterski zavod te vrste tudi g. F. Parklja v Šelenburgovi ulici.

Štajerske novice.

Štajerski deželni zbor. Za deželna odbornika sta bila v soboto izvoljena: dr. pl. Kaan (za naslednika dr. Linka) in profesor Verstovšek (za naslednika Robiča). — V današnji seji deželnega zbora se je predložilo poročilo deželnega odbora, glasom katerega naj se določbe službene pragmatike za državne uradnike in uslužbenice ter za državne učne moči primerno raztegnejo tudi na deželne uradnike, uslužbenice in učitelje. Nadalje se je deželnemu zboru predložilo poročilo deželnega odbora o ustanovitvi treh deških in ene dekleške šole z nemškimi učnim jezikom in ene deške meščanske šole s slovenskim učnim jezikom v Žalcu. Nadalje so posl. Benkovič in tovariši vložili predlog glede ustanovitve rudarske šole v Trbovljah, Benkovič in tovariši interpelacijo glede zgradbe novega uradnega poslopja v Brežicah, posl. Ozmec in tovariši predlog, naj se pri razdelitvi draginske doklade in poznejši regulaciji učiteljskih plač jemljejo vpoštev tudi kateheti, Pišek in tovariši predlog, naj se deželnozborski sklep glede pridobitve koncesije za gradbeno stroko na kmetih izvede, Verstovšek in tovariši predlog, naj se podele podpore po toči in uimah oškodovanemu prebivalstvu v marenberškem, slovenjegraškem in šoštanjskem okraju. — Poročilo deželnega odbora glede razdelitve podpor za vinarje in znesku 100.000 K, ako država dovoli enako vsoto, se izroči finančnemu odseku. — Grof Attems predlaga, naj se poročilo deželnega odbora glede ustanovitve gospodinjke šole s slovenskim učnim jezikom v Št. Jurju ob juž. žel. izroči deželno-kulturnemu odseku. — Resel (socialni demokrat) se oglasi proti in z ozirom na to, da je stavljeni predlog le odkupnina od obstrukcije, vpraša deželnega glavarja, ali s Slovenci sklenjeni pakt velja samo za to zasedanje ali ima veljavo tudi za prihodnje in na katere predmete se vse nanaša. Končno predlaga, da se predlog, ker gre za politično zadevo, izroči političnemu odseku. — Deželni glavar grof Attems izjavlja, da smatra vsako obstrukcijo za zlo. On za svojo osebo ni vodil nobenih pogajanj, ampak je le njihov uspeh na znanje vzel. Sklenjeni program se bo najprej obdelal, potem pa sledi temu zasedanju še plodnosnejše. — Schacherl (socialni demokrat) izjavi, da s tem odgovorom ni zadovoljen. Njegova stranka hoče natanko vedeti, kaj sme deželni zbor razun naklade na pivo in slovenske gospodinjke šole še skleniti in za koliko časa gg. Korošec in Benkovič deželnemu zboru dovoljujeta, da sme zborovati, ali pa bo štajerski deželni zbor razpuščen. Socialna demokracija bo proti predlogu glasovala. (Smeh pri nemških nacionalcih.) Grof Attems odgovarja, da je slovenska gospodinjka šola kulturna zahteva, ki deželi tudi ne bo povzročala večjih stroškov, nego so že dosedajni stroški za vzdrževanje slovenskih tečajev v Št. Jurju. Stvar spada v kulturni odsek. (Pritrjevanje.) Pri

glasovanju se sprejme predlog grofa Attems, predlog socialnih demokratov pa odkloni. — Pri poročilu deželnega odbora glede najetja posojila se oglasi dr. Kukovec, ki govori proti temu, da se poročilo izroči finančnemu odseku, ker da to ni nujna zadeva. Govornik se obrača proti temu, da bi ustanovitev gospodinjke šole v Št. Jurju bila politična zadeva, ker je to čisto naraven postulat Slovencev, ki ne rabijo nobenih kompromisov z Nemci, ampak si bodo z lastnimi močmi priborili svoje pravice. Pritožuje se, da se na celjski trgovski šoli Slovenci ne sprejemajo. — Predlog, da se poročilo odstopi finančnemu odseku, se nato sprejme in dr. Kukovec, naj se preko tega poročila preide na dnevni red, se odkloni.

Š Pri volitvi kmečkih občin v okrajni zastop v Ormožu so zmagali vsi kandidati S. K. Z. s 37—57 glasovi. Liberalni kandidati so dobili 18—22 glasov. Vsled naše zmaže v veleposestvu so nasprotniki napeli vse sile, da bi dobili vsaj kmečke občine v svoje roke, a bil je ves njih trud zaman. Izvoljeni so: Meško Anton, pos. in dež. poslanec; Jožef Munda, župan; Kuharič Florijan, pos. in bivši župan; Fras Franc, župan; Janežič Anton, župan; Borko Anton, župan; Kunst Matija, pos. in Korpar Tomaž, nač. ormoške posojilnice. Slava zavednim možem, Bog jih živi! Veleposestvo; Hanzelič Franc, pos. in župan na Hardeku pri Ormožu; Meško Jožef, župnik pri Sv. Miklavžu; Košar Robert, velepos., Sv. Bolfank; Munda Anton, velepos.; Horvat Janez, velepos.; Irgolič Henrik, župan in velepos.; Muhič Andrej in Dovečar Vid, velepos. V skupini obrti in industrije so bili izžrebani 4 slovenski in 4 nemški volilci. Liberalni tri Središče še ni volil in namerava obstruirati. Liberalce je vodil poštar in krčmar Škrlec od Sv. Tomaža. Navdušenje volilcev S. K. Z. je velikansko; po mnogih letih smo dobili okrajni zastop zopet v svoje roke.

Š Priznana kulturno - narodno delo odbora Posojilnice v Mariboru. Po Mariboru se govori, da je posojilniški odbor vrgel iz Narodnega Doma »Zgodovinsko društvo«. Pozvedeli smo na kompetentnem mestu, kaj je na tem. Odgovorilo se nam je: »Zgodovinsko društvo« si je v teku desetih let deloma po darilih deloma po nakupu oskrbelo precejšnjo znanstveno knjižnico, za katero je pred par leti najelo sobico v drugem nadstropju proti dvorišču v Narodnem Domu. Gospod Stegnar je s hvalevredno požrtvovalnostjo knjižnico uredil, kolikor je v tesnem prostoru bilo mogoče. Iz neznanih vzrokov je sedaj odbor Posojilnice s 1. oktobrom 1913 društvu sobo odpovedal, češ, da jo je oddal novemu gostilničarju. S to odpovedjo je uničeno ne le trudapolno delo gospoda Stegnarja, ampak društvo je z ozirom na mariborske razmere resno ogroženo v svojem obstanku. Muzejska dvorana ni odpovedana. — K temu nam ni treba pisati veliko komentarja. »Zgodovinsko društvo« je doslej mirno in vstrajno zasledovalo svoje cilje, v strankarske boje se prav nič ni vmešavalo, in sedaj ta udarec. V aralnih špodnještajerske zgodovine si je odbor Posojilnice s tem hetrostratskim činom postavil trajen spomenik in dokazal, da je gotovim krogom krčmar res najvišja kulturna pridobitev. Kar se pri vseh kulturnih narodnih visoko cenil in vsestransko podpira, se pri nas meče na ulico.

Š To pa vendar ne gre! Deželno oskrbnišvo hiralnice v Vojniku pri Celju razpisuje v »Vahtarici« nakup mesa, moka, pekarije, mleka, jajc, sočivja, piva, lesa, premoğa, slame, rakev, sladkorja, kave, soli, riža, olja, petroleja, sveč, esenc, masti, suhega sadja, mila, fižola, leče, ječmene in prosene kaše, kakor tudi vožnje gospodarskih predmetov. Ker se razpisuje ta nakup samo v celjski nemškutarški »Vahtarici«, moramo smatrati, da imajo samo nemški in nemškutarški trgovci in obrtniki pravico vlagati ponudbe. Saj slovenski trgovci, obrtniki in kmetje ne morejo zvedeti za ta razpis. Upamo, da bo deželni odbornik g. dr. Verstovšek podvzel v Gradcu potrebne korake, da se taki razpisi v bodoče javijo tudi slovenski, ne samo nemškutarški javnosti.

Š Slovenci pozor! V najem se dá z novim leto 1914 hotel z mesarijo, gospodarskim poslopjem in kegljiščem v znanih toplicah na Spodnjem Štajerskem. Natančnejša pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Dobrni pri Celju.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 12. oktobra 1913.

Pšenica za oktober 1913	10.40
Pšenica za april 1914	11.28
Rž za oktober 1913	8.—
Rž april 1914	8.79
Oves za oktober 1913	7.21
Oves april 1914	7.48
Koruza za maj 1914	6.35

3170

Rodbina Ivan Eržen in rodbine Ivan Rakove, Fran Kočevar, Dr. Anton Furlan, Fran Čibej, Anton Majdič javljajo tužno vest o smrti preljube soproge, matere, stare matere in tašče, gospe

Marije Eržen roj. Inglič

ki je danes, dne 11. oktobra po dolgi mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, v 72 letu starosti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne rajnice bo v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 4. uri popoldne na pokopališče v Smartnem pri Kranju.

Nepozabno pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

Zgornje Bitnje, 11. oktobra 1913.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
11	9. zveč.	742.4	10.6	sl. svzh	oblačno	
12	7. zjutr.	742.0	9.6	brezvetr.	oblačno	0.0
	2. pop.	740.7	14.5	sl. zah.	jasno	
12	9. zveč.	741.3	9.9	sl. zah.	del. jas.	
13	7. zjutr.	741.5	7.7	sl. zah.	megla	1.5
	2. pop.	741.7	11.7	sl. zah.	oblačno	

Srednja predvčerajsna temp. 9.8°, norm. 11.2°
Srednja večerajsna temp. 11.3°, norm. 11.1°

Model

(moški akt) za približno 10 ur na teden išče c. kr. državna obrtna šola v Ljubljani. Zglasiti se je pri šolskem ravnateljstvu. 3149 3

Sprejme se s 1. januarjem 1914 v službo

mlekar

kateri je več tudi vodstva mlekarških knjig. Ponudbe na Mlekarsko zadrugo v Kočah, pošta Prestranek. 3155 3

KUC

zdravniško priporočeno kritversko vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg (franko po pošt-nem povzetju K 4.50. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana. 2631

Hišnika ali pa hišnico

za Mirke pri Vrhaški sprejme dr. Josip Furlan, odvetnik v Ljubljani. 3160 2

Hiša

se zelo ceno proda radi družinskih razmer v bližini glavne ceste na Ježici št. 60. 3166 Poizve se isto tam.

Potrtega srca javljam vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je moja preljuba sestra, oziroma teta, gospa

Elizabeta Zabukovec

c. kr. nadsvetnikova vdova

danes dne 13. oktobra 1913 po dolgi bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage ranjke bo v torek dne 14. oktobra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 17, k Sv. Križu.

Sveta maša se bo brala v župni cerkvi oo. Frančiškanov dne 15. oktobra 1913 ob 10. uri popoldne.

Predrago ranjko priporočam v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 13. oktobra 1913.

FRANČIŠKA DENKL, sestra.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Št. 20.019.

Razpis.

Pri zgradbi vodovoda za občino Moste pri Ljubljani na 1916 K

proračunjeni jarek in druga stavbna dela se bodo oddala potom javne ponudbene obravnave.

Pismene ponudbe z napovedjo enotnih cen in skupnega zneska naj se predložijo

do 23. oktobra t. l.

ob 11. uri popoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, poslati je zapečatene z napisom: »Ponudba za prevzetje jarka pri vodovodu v Mostah.«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega jo dodatni kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah, kjer se tudi proti plačilu 1 K lahko dobe.

Deželni odbor kranjski.

3158

Ljubljana, dne 11. oktobra 1913.

„BALKAN“

trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba
podružnica **LJUBLJANA**
Dunajska cesta 33 (Centrala: TRST) Telefon št. 100

Mednarodna špedicija, špedicije in zacarinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redno, užitini podvrženo blago. Najmoderneje opremljeno podjetje za **SELITVE** in **PREVAŽANJE POHISTVA** v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozovi. Šramba pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotanje itd. itd.

Špedicijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov „**DALMATIE**“, delniške parobrodne družbe v Trstu, brzovozne proge **Trst-Benetke** in obratno ter **Trst-Ancona** parobrodne družbe D. Tripčovič & Co., Trst. — **Avstrijskega Lloydja, Cunard-Line** za I. in II. razred.

Zmerne cene.

Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Točna postrežba.

Novak: **Nemščina brez učitelja.**
I. del: Nemška slovnica za samouke. 1 K 20 h. — II. del: Slovensko-nemški razgovori. 1 K 20 h. — Oba dela skupaj vezana 2 K 80 h. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — To je potrebna knjiga za vsakega, ki se hoče hitro in uspešno priučiti nemškemu jeziku. Posebno opozarjamo na to knjigo vojaške novince, ki takoj ob prihodu k vojakom, kakor tudi pozneje silno pogrešajo znanje nemškega jezika. V slovensko-nemških razgovorih je vpleten tudi daljši odstavek, namenjen samo za vojaške novince. To poglavje vsebuje začetne vojaške pojme, najpotrebnejša povelja in dnevna opravila. Kdor bo natančno proučil ta odstavek, si bo mnogo lažje pomagal pri vojakih ter znal tudi že kar izpočetka pravilno izvrševati svoje dolžnosti. To knjigo dopolnjuje.
KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

Trgovci!!

Poravnave izven konkurza ali v istem se izvedo najhitreje. Informacije diskretno in zastonj. Ponudbe pod šifro „**Dunaj 1918**“ na upravo lista.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. de2. boln.

Sprejme se v trajno delo dobro izvežban

usnjarski pomočnik

srednje starosti. Več pove g. **Valentin Rihar**, usnjarski, p. Polhovgradec. 3075

DEKLE

Lucija Govekar v Smedniku številka 6 na Gorenskem. 3123

Krajske klobase

ki zna šivati, išče službe, pri kakih šivilji ali pa v trgovino. Sprejme tudi kako drugačno službo. Naslov: **Lucija Govekar** v Smedniku številka 6 na Gorenskem. 3123

po 20 in 40 vin. komad, najboljše vrste razpošiljam po povzetju od 10 K naprej, pri večjem naročilu pa poštine prosto. Vsako sredo in soboto jih prodajam tudi na ljubljanskem trgu. **Josip Primo**, gostilničar in izdelovalec klobas, Selo št. 23 pri Ljubljani. 3117

Več tisoč

Angleško skladišče

oblek

O. Bernatovič

Mestni trg 5-6.

pletenih jopic v vseh barvah posebno sivih in rujavih poprej K 16— sedaj K 8—, moških klobukov vsakovrstnih fazon poprej K 6— sedaj K 3—, klobukov za dečke poprej K 4— sedaj K 2—, klobukov za otroke poprej K 2— sedaj K 1—.

Največja izbira **dežnih plaščev** za dame in gospode poprej K 20— K 30— sedaj K 14—.

Radi ogromne zaloge zimske konfekcije odajam blago za polovično ceno.

Zimsko perilo

volnene srajce, spodnje majice in hlače, pleteni telovniki, nogavice, dokolenice, rokavice, gamaše, kožuhovinaste čepice, snežne čepice, ščitnike, kolenogrelce, trebušogrelce, žilogrelce in druge predmete za gospode

priporoča

3027

modna trgovina za gospode

Ljubljana P. Magdič, Ljubljana
nasproti glavne pošte.

Št. 1910.

Razpis.

Razpisuje se natečaj na mesto

občinskega zdravnika za mestno občino Punat s sedežem v Puntu.

Letna plača je K 3000, vrhutega dobi zdravnik brezplačno stanovanje. Za zdravljenje bolnikov pobira takse, fiksirane po §§ 10 in 31 organičnega pravilnika.

Za zdravljenje bolnikov izven okrožja, od 2 km od sedeža pripada zdravniku pristojbina 54 vin. za km (tour-retour) v ime potnih stroškov po nevoznih potih, po voznih 40 vin. od km.

Zahteva se: vzposobljen v celokupnem zdravništvu, avstrijsko državljanstvo in poznavanje hrvaškega jezika.

Zdravnik ima lahko domačo lekarno, ako mu to dovoli politična oblast. Čim občinski zdravnik doseže definitivnost, ima pravico do pokojninske preskrbe za sebe, vdovo in sirote temeljem zakona od 12/VIII. 1907, št. 42, l. p. z Drugi pogoji so razvidni v organičnem pravilniku pri tem uradu.

Pravilno opremljene prošnje prejema podpisano do **30. novembra 1913.** Nastop službe po dogovoru, a najkasneje 1. februarja 1914.

Glavarstvo občine Punat,

dne 29. septembra 1913.

Načelnik:
N. Orlič.

3041

Otvoritev nove modne, manufakturne in suknene trgovine.**Tvrdba I. Grobelnik**

naznanja otvoritev svoje popolnoma na novo opremljene manufakturne trgovine v prostorih znane stare prodajalne tvrde

Franc Souvan sin na Mestnem trgu št. 22 v Ljubljani.

V spodnjih prostorih je modno in manufakturno blago, najbogatejše sortirano. V prvem nadstropju je velik oddelek za sukno, preproge in zavese. Velika zaloga novega in okusnega blaga ter ugodne cene dajejo pričakovanje na obilen poset prejšnjih in drugih cenj. odjemalcev.

3141

Z velespoštovanjem

I. Grobelnik, prej Souvan sin.